

DRISTIČEN UKREP ZA PREPREČENJE STAVK V OBRAMBNIH INDUSTRIJAH

Včeraj je predsednik Roosevelt podzvel drastično akcijo, da se za bodoče prepreči stavke v obrambnih industrijah, ko je s posebnim odredbo dal vladnemu vojnemu odboru oblast, da pokliče k vojakom vse stavkarje v takih industrijah in ostro kaznuje tako unije kot delodajalce, ki se bodo zoperstavili odredbam vladnega odbora.

Bič za vsiljenje odredb
Sredstva, s katerimi bo vladni delavski odbor v tem pogledu razpolagal, so sledeča: Imel bo pravico preklicati odlog vpoklica v aktivno vojaško službo delavcev, ki se ne bi po-

korili odborovim ukazom; ustaviti pobiranje članarine upornim unijam; preklicati kontrakte korporacij, ki bi se protivile odredbam vladnega odbora.

Oblast WLB ojačena

S to odredbo je bila oblast odbora za vojno produkcijo znatno ojačena, in domneva se, da jo bo uporabil, da razvozlja še vedno nerešen spor v premogovni industriji.

Domneva se, da bo vladni odbor prepovedal kolekcijo unijskih prispevkov za blagajno United Mine Workers, ako unija ne bo podpisala delovne pogodbe s premogovnimi podjetniki.

Vladni vojni odbor je ukazal konec stavke v clevelandski jeklarni

Te dni je v obratih Cuyahoga Works, ki ga lastuje American Steel and Wire Co. v Clevelandu nastal zastoj, od katerega je bilo včeraj prizadetih že 4.200 mož. V torek zvečer je distriktni ravnatelj jeklarske unije CIO zamenjal apeliral na stavkarje, da se vrnejo na delo. Brez uspeha so bili tudi apeli zveznih delavskih posredovalcev.

Na omenjeni večer se je vršil shod stavkojočih delavcev v poljski dvorani na Fullerton Ave. na južozapadni strani mesta. Dvorana je bila nabito polna. Donovan in drugi govorili, ki so apelirali na delavce, da prenehajo s stavko, so bili prekinjeni in izvižgani. 800 mož začelo stavko. Stavka se je začela v ponedeljek, ko je zapustilo svoja mesta 800 mož.

Do snoči je stavka ustavila delo v treh izmed kompanijskih petih obratov v Clevelandu, pričela se je širiti v četrti in pretila paralizirati ves lokalni obrat omenjene kompanije.

Vladni ukaz uspel

Snoči je v položaj posegel vladni vojni odbor v Washingtonu, ki je ukazal stavkarjem, da se nemudoma vrnejo na delo. Delavci so vlado ubogali in se takoj vrnili na delo.

Malo pred polnočjo je bilo naznanjeno, da je bila od nočnega šifra, ki šteje 1.600 mož, na delu pretežna večina, in da bo do danes zjutraj položaj zopet postal normalen.

ISČEJO SE ŽENE, KI RAZPOLAGAJO S PROSTIM ČASOM

Ako ameriške žene ne bodo priskočile na pomoč v vseh ohih občinah, v katerih je zavladalo pomanjkanje delavcev v tovarnah konzerv, in prostovoljno odšle v svojem prostem času delat v teh tovarnah, bo zalaganje naše dežel z živčevjem — mogočno orožje v našem boju proti sovražniku — trpelo.

War Manpower Commission poziva žene v krajih, v katerih vlada pomanjkanje delavskih moči, naj gredo na delo — prav posebno v onih občinah, kjer so tovarne za konzerve — tudi ako morejo posvetiti le del svojega časa temu poslu. Nevarnost preti, da bomo izgubili mnogo živčevja ako se ne bo prijavilo dovolj pomožnih sil, in sicer živčevja, ki je namenjen deloma našim vojakom, deloma pa za domačo porabo.

Radi tega je bistvene važnosti, pravijo uradni krogi, da spoznamo državljani resnost tega problema in napno vse svoje sile, da ga pomagajo razrešiti. Naš letošnji pridelek — največji v vsej naši zgodovini — mora biti takoj konzerviran in dehidriran.

DAROV

Iz Niles, Ohio smo prejeli od zavedne rojakinje, Mrs. Mary Predika, \$1.50 za slovenske vojne ujetnike ter \$2.00 za SANS, kar se bo oddalo na pristojna mesta. Hvala lepa, Mrs. Predika!

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znamk!

RAZPUST KOMPAJNIJSKE UNIJE PRI THOMPSON CO.

Vladni delavski odbor je včeraj priporočal, da se kompanijska unija pri Thompson Aircraft Products Co. v Clevelandu razpusti. Omenjena organizacija se imenuje Aircraft Workers Alliance.

Poročilo odbora, ki je bilo včeraj objavljeno v Washingtonu, ugotavlja, da se je družba posluževala "nepoštenih metod" v odnosu s svojimi delavci.

Vladni odbor je preiskal položaj pri omenjeni družbi, potem ko so se lanskega maja v tovarni vršile volitve delavskih zaupnikov, pri katerih je kompanijska unija dobila veliko večino. Apel proti volitvam je vložila CIO unija, in sedanja odločitev je rezultat tega apela.

Ob istem času je odbor ukazal, da družba iznova upošlji delavca Kennetha Wilsona, ki je bil lani po krivici odslovljen, in da mu izplača polno mezdno za izgubljeni čas.

PROPAGANDA PROTI OSIŠČU NA BOLGARSKEM

London, 2. avgusta (AP). — Danes so prišla v Ankaru poročila iz Sofije, ki trde, da kroži v Sofiji na tisoče letakov, ki pozivajo ljudi, naj izsilijo prelom z osiščem.

"Dokler imamo še čas, sledimo vzgladu Italije!" pravijo ti letaki.

80.000 žensk se potrebuje

Ako hoče Cleveland izvršiti vsa bojna naročila, tedaj bo moralo do 1. januarja iti v industrijo nadaljnjih 80 tisoč žensk. Tako se je včeraj izrazil dr. William Edmunds, direktor urada za rekrutiranje delovnih sil. Tozadevno se bo v kratkem podzvela posebna kampanja.

Ženski problem

Poroča se, da je v zadnjem času v Clevelandu od 3.000 žensk, ki so bile uposlene v vojni industriji, ostalo stalno zaposlenih le 150. Zdi se, da problem obstoji v tem, ker se večina žensk sprejme v industrijah in v operacijah, katerim ni prilagodljive.

Rdeča armada zasedla mesto pod Harkovom

Associated Press iz Londona javlja, da so ruske čete včeraj prekorčile reko Donjec pod Harkovom in zasedle mesto Zmi-jev, ki leži 20 milj južno od omenjenega mesta. Ta operacija je veljala Nemce 1.200 mož, ki so bili ubiti, in je postavila v nevarnost zadnjo progo, po kateri prihaja pomoč za nemške branilce ukrajinskega glavnega mesta.

Na severozapadu so Rusi napredovali sedem milj, ubili 2000 Nemcev in zasedli 20 nadaljnjih vasi.

Po dveh dneh, tekom katerih so Nemci pri Harkovu skušali razviti proti-ofenzivo, katero so Rusi odbili, je Rdeča armada zopet začela prodirati naprej.

Na 10-dnevnem dopustu se nahaja corporal Albert Miklavčič, sin Mr. in Mrs. John Miklavčič, 252 Eddy Rd. Prišel je iz Macom, Ga., kamor se vrne v sredo, 25. avgusta. Prijatelji ga lahko obiščejo na domu njegovih staršev.

Na deset-dnevni počitnicah se nahaja Stanley Skerl, S-1c. Prišel je iz Monmouth Beach, N. J. in se nahaja na domu Mr. in Mrs. Skerl, 1566 E. 45 St. Prijatelji pa lahko obiščejo.

V ZADNJO ČAST

Članice krožka št. 3. Progresivnih Slovenk v Euclidu, so vabljene, da se nocoj, ob 8. uri zberejo v Želetovem pogrebem zavodu, na E. 152 St., da se izkaže zadnjo čast umrli članici Katerine Badalich, jutri pa se po možnosti udeležite njenega pogreba, ki se vrši ob 1. uri popoldne na Highland Park pokopališče.

BUDIMPEŠTA HOČE BITI "ODPRTO MESTO"

Iz Berna, Švica, se poroča, da nameravajo tudi Madžari slediti Italijanom, ter poizkusiti dobiti od zaveznikov izjavo, da priznava Budimpešto, glavno mesto Madžarske, za "odprto mesto."

(Kakor znano, je zavezniška komanda do sedaj ostala gluha za tozadevno deklaracijo Badoglijevega režima, ker ne verjame, da je Italija v resnici pri volji Rim demilitarizirati. Končno besedo o tem bo najbrže izrekla konferenca, ki se sedaj vrši med Rooseveltom in Churchillom v Quebecu.)

Avtoritativni cerkveni krogi v Švici pravijo, da se je madžarska vlada tozadevno obrnila na Vatikan za posredovanje. Naloga je bila poverjena baronu Gabrielu Aporju, ki je madžarski poslanik v Vatikanu, on pa je zadevo poveril kardinalu Serdiju, ki je nadškof Strigonije in se sedaj nahaja v Rimu.

Žganjska racija

Racijska doba za nabavo žganja, ki se bo pričela 1. oktobra, bo trajala skozi ves mesec in ne samo štiri tedne, zato pa bodo kupci lahko nabavili več žganja. Dodatno h količini, ki je redno dovoljena, bo vsak lahko kupil še en pint, dve četrtinki, eno petinko ali kvart rumca, brandija ali takozvane "cordial" pijače. Ampak kupiti bo mogel vsakdo samo enkrat na mesec, kakor do sedaj. V bodoče bo leto razdeljeno v 12 racijskih dob, t. j. ena nabava vsak mesec.

PAVELIČ MOBILIZIRA ZEN-SKE ZA USTASKA DELA

Washington. — Od nacistov kontrolirani radio Rakovica, poroča glasom vesti, ki jih je prejel OWI, da morajo na Hrvaškem žene sodelovati v ustaškem pokretu in da je poglavitnik imenoval profesorico Ireno Javor, fanatično pripadnico ustašev, za načelnika ženskega ustaškega pokreta. Kvizlinški režim se nada, da si bo priboril nekaj dodatne podpore v ljudstvu s to Paveličevo naredbo.

"BODITE PRIPRAVLJENI!" OPOZARJAJO ZAVEZNIKI EVROPO

Ljudstvom okupiranih dežel povedano, da naj se pripravijo za pomoč pri invaziji

EISENHOWER UTEGNE DATI VSAK ČAS POVELJE ZA NASKOK

Medzavezniški radio združenih narodov v Alžiru je snoči naslovil v jezik dežel, ki so podjarmljene od Nemcev opozorilo, da izpolnijo svoje priprave "za dan, ko boste slišali klic visoke zavezniške komande" na predvečer invazije kontinenta.

Ta poslanica je bila oddajana ob koncu dneva, ki so bili priča drugim dogodkom, ki so poudarjali bližanje dneva, ko bodo zavezniški udarili za vdor na kontinent.

Overtura k invaziji

General Eisenhower je izjavil, da se nahajata na Siciliji dve izborni zavezniški armadi, ameriška sedma in britska osma, ki sta pripravljene, da "vsako minuto" pričeta z držno novo ofenzivo.

Vesti iz Berlina javljajo, da Nemci tolmačijo težki zračni napad ameriških bombnikov na francoska letalska polja — o stro je bilo zlasti bombardirano letalsko polje Bourget v Parizu — kot predigro k invaziji.

Sestanek SANSa

Po sklepu skupne seje vseh poslujočih podružnic Slovenskega ameriškega narodnega sveta se vrši prihodnja skupna seja v petek 20. avgusta v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. ob osmih zvečer v sobi št. 1 (novo poslopje).

Na to sejo so vabljeni vsi uradni petih podružnic, ki poslujejo v clevelandski okolici. Enako so vabljeni na to sejo tudi člani glavnega upravnega odbora in člani glavnega širšega odbora, ki stanujejo v clevelandski naselbini.

Namen tega sestanka je, da bi se bolj skupno delovalo in da se še bolj poživi akcija SANS-a v Clevelandu. Izvolil se bo tudi centralni odbor, nekako po enega ali dva zastopnika od vsake podružnice in člani tega odbora bodo nekako središče ter bodo skupno določali delovanje vseh petih podružnic. Vse zgoraj navedene skupine so prošene, da se gotovo udeležijo tega sestanka.

NOV GROB

Včeraj dopoldne je preminil v Lakeside bolnišnici George Lang, v starosti 57 let. Stanoval je na 18126 Euclid Ave. Pokojnik je bil doma iz Bukinj. Soprog je umrla pred petimi leti, drugih sorodnikov pa ne zapušča. Pogreb se bo vršil v petek zjutraj ob 8:15 uri iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd. in nato na sv. Pavla pokopališče.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

ZADUŠNICA

V petek ob pol sedmih se bo brala zadušnica za pokojnega Franka Grebenca, ob 30-dnevni ci njegove smrti. Opravilo se vrši v cerkvi sv. Marije na Holmes Ave. Prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

Sabotaža v Franciji

Francoski patrijoti so v zadnjih dneh začeli požigati pridelke na polju in nemške mlatilne stroje, v prepričanju, da zavezniška invazija kontinenta ni več daleč.

Močna brodograjska zavezniških letal so včeraj strahovito bila po četah osišča, ki so se umaknile s Sicilije na italijansko celino, medtem ko se topniški dvoboj preko messinske ožine nadaljuje.

Osišče izgubilo 167.000 mož

General Eisenhower je izjavil, da je osišče v bojih na Siciliji izgubilo 167.000 mož. Izgube na zavezniški strani so bile 25.000 mož.

Alžirski radio je v pozivu na zaslužnjene narode rekel, da medtem ko se naravno ne more odkriti točka, kjer bo padel prihodnji udarec, pa bo ljudstvo zasedene dežele, "ki ima prva pozdraviti armade osvoboditve," v zadnji minuti obveščeno.

Samotarjeva oporoka

Na 7922 Finney Ave. je 9. avgusta umrl star samotar-čudak, Albert E. Hodgson, ki ni nikdar govoril s sosedi in je zlasti preganjal otroke, ki so se igrali v bližini njegovega doma. V hiši je bila najdena cela zaloga žog, katere so padle na njegovo zemljo, pa jih ni maral vrniti mladeži. Možak je bil očividno obseden, nosil staro ponošeno obleko in njegov dom je bil skrajno siromašno opremljen. Ko pa je bila včeraj odprta njegova oporoka, je bilo odkrito, da je premogel nad \$200.000, in čudo vseh čud — razen par tisočakov je vse premoženje zapustil protestantovski sirotišnici, torej otrokom, katere je navidezno sovražil, in sicer je rečeno v oporoki, da v spomin na njegovo mater.

Neki odvetnik, ki je čudaka poznal mnogo let, je povedal, da je Hodgson po svojih starih podedoval dragoceno parcelo zemlje na vogalu Euclid Ave. in E. 6th St. Pred 40 leti je napravil izpit za odvetnika, toda odvetniške pisarne ni nikoli odprl. Tudi oženjen ni bil nikdar.

EDEN NA KONFERENCI V KANADI

Snoči je nepričakovano došel v Quebec, kjer se vrši posvetovanje med Rooseveltom in Churchillom, angleški vnanji minister Anthony Eden. Naznanjeno je tudi bilo, da bo predsednik Roosevelt po končani konferenci obiskal Otaawo, kjer je sedež kanadske vlade.

NA OBISK V MINN.

Mr. Anton Zalar, 17003 Grovewood Ave., je odšel za dva tedna na obisk k svojim sorodnikom in prijateljem v Ely, Minn. Želimo mu mnogo razvedrila in srečen povratek!

Eden osiščnih voditeljev je padel—še dva bosta

Nenaden političen pade Benita Mussolinija je odstranil prvega osiščnega diktatorja, ki je postal žrtev vojaške in intelektualne moči zavezniških narodov. Na levi je italijanski kralj Victor Emanuel, ki je sprejel Mussolinijevo resignacijo, in nato imenoval maršala Pietro Badoglio (na sredi) novim premierjem Italije. Na desni je Benito Mussolini, ki se je oprijel prilike ko je po prvi svetovni vojni nastal nemir, da je zgradil diktatorstvo, s katerega krmila je bil pognan po enakih silah druge svetovne vojne.

Badoglio je potegnil Orlanda iz pozabljenja

Včeraj so Italijani napeto čakali, kaj jim bo povedal maršal Badoglio v radijskem govoru, ki je bil bombastično oglašan. Kot se poroča, so celo mirovni demonstranti po severnih italijanskih mestih, na katera danju padajo zavezniške bombe, šli domov, da slišijo, kaj bo povedal novi načelnik vlade. Čluna "senzacija" Badoglijevega prvega radijskega nastopa v tem, da je potegnil iz pozabljenja 83 let starega bivšega premierja Vittorio Emanuela Orlanda, ki od leta 1925 da Mussolinijem, ni igral nobene vloge več v javnosti.

Badoglio je v tri minute dolgem govoru priznal, da se je nikom radi njej prepustiti zavezotivlji Sicilijane, in zapozabljeni." Orlanda, ki je rojen v Siciliji, je rekel, da "žalostno" in da nima nobenih namrševalnih misli.

Znano ni, da bo Badoglio stalna Orlanda imenoval na kakoradno mesto.

KRALJ NA MORJU

Angleški kralj George VI. se zadnje dni nahajal na morju, r je opazoval manevre angleške mornarice. Preziral, ki ga angleška mornarica za moč t, ker so se Angleži ponovno nžali obalam od nacijs o-rantrih zemelj.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6331 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ZAKAJ RUSIJA NI ZASTOPANA

Pozicija zedinjenih narodov z vojaškega stališča je danes tako povoljna, da je njih končna zmaga neizogibna; edino vprašanje je, koliko napora bo še treba, predno bodo sile osišča zdrobljene. To pa je neposredno povezano z vprašanjem politične solidarnosti med zavezniškimi silami, predvsem med Ameriko in Anglijo na eni strani ter Rusijo na drugi. V tem pogledu položaj zedinjenih narodov zdaleka ni tako povoljen kot bi mogel biti, in pomanjkanje jasnega sporazuma utegne ne samo brez potrebe zavleči končanje konflikta in na ta način zvišati ceno miru v uničenih življenjih in materialnem razdejanju, temveč resna nevarnost obstoji, da bo odsotnost takega sporazuma poprej ko bo odloženo orožje, pustila vsa akutna mednarodna vprašanja nerešena, in da bomo navzlic dobljeni vojaški zmagi izgubili mir, prav kakor se je zgodilo v zadnji svetovni vojni.

Walter Lippman, Dorothy Thompson in drugi večji opazovalci mednarodne scene dvigajo svarilen glas proti tej opasnosti, ki preti zedinjenim narodom. Miss Thompson se je v zvezi s konferenco, ki se sedaj vrši v Kanadi med predsednikom Rooseveltom in premierjem Churchillom, zopet dotaknila tega vprašanja v članku, v katerem piše:

"Izza posvetovanja v Casablanci se je ponovno dalo razumeti, da bo na prihodnji važni konferenci zastopana tudi Rusija. Zdelo se je, da je bivši poslanik Davies baš vsled tega napravil svoj drugi obisk v Moskvi. Ko je predsednik naznanil na razgovoru s časnikarji, da je Mr. Churchill došel v Kanado, je bil vprašan, da-li pride tudi Stalin ali kak drug ruski predstavnik. Predsednik je izrazil obžalovanje, ko je odgovoril, da ne pride.

"Poročila iz Londona in Washingtona so med tem pod očitno uradno inspiracijo hitela pojasnjevati, zakaj Stalin ne more priti na konferenco. Rečeno je bilo, da mu kot vrhovnemu poveljniku za časa aktivne ofenzive najbrže ni mogoče zapustiti Rusije; in pod vtisom teh razlag človek ni mogel drugega kot obžalovati, da se te kritične konference zmerom sklicuje tekoma ruskih ofenziv. Konferenca v Casablanci se je vršila tekom bitke pri Stalingradu.

"Ampak ako bi samo vojaški razlogi zadrževali Stalina, bi bil lahko poslal svojega vnanjega ministra Molotova. Ampak ker na konferenci ni imelo biti nobenega Rusa, se je nadalje pojasnjevalo, da so Stalinovi odnosi z Japonci takšni, da bi bilo netaktno od njega, ako bi prisostvoval konferenci, na kateri bo v pretresu tudi Daljni vzhod.

"Sredi tega duhovitega pojasnjevanja, je Stalin dal v javnost v Moskvi enostavno izjavo, da na konferenco ni bil povabljen, in tako se je to, kar je imelo videz očitno anglo-ameriški konferenci od strani Rusije, spremenilo v anglo-ameriški očitki Rusiji.

"Kaj se nahaja za vsem tem?

"Navzlic vsej tajinstvenosti in izbegavanju je položaj precej jase. Kajti ruska diplomacija ni tajna, temveč povsem javna in odkrita. Mi vemo, kaj želijo Rusi: novo fronto, ki bi potegnila 40 do 60 nemških divizij iz Rusije; dogovor glede strategičnih mej po izvojevanju zmage, in pa sporazum glede evropskega poveljnega programa, ki bi vključeval tudi Nemčijo.

"Ako bi imeli odgovor na ta vprašanja, tedaj bi navzočnost Rusije na konferenci kaj pomenila. Ako odgovora nimamo, bi taka navzočnost ne pomenila ničesar. Kajti nihče ne mara konference, ki bi se utegnila raziti v nesoglasje.

"In obstojati zna še ena nevarnost — namreč, da je ena izmed strank, bodisi predsednik Roosevelt ali pa premier Churchill, bližje ruskemu stališču kot pa druga.

"Churchill je bil zmerom bolj stvarjen glede ruske moči in pozicije in pa glede logičnih zaključkov, izvirajo-

jočih iz te moči in pozicije, kakor pa smo bili mi v Ameriki.

"Bojim se, da naš program v bistvu izhaja iz teorije, da bomo vsled našega bogastva in moči vedno imeli končno besedo o vseh stvareh. Ampak to ni več resnično v svetu dvajsetega stoletja. V tej vojni, v tej dobi in v dobi, ki bo sledila, končnih odločitev sploh ne bo delala diplomacija.

"Ljudske mase v Evropi so strašno trpele in še vedno strašno trpe; žrtvovale so praktično vse, kar imajo. Kar te mase hočejo, niso posojila in pomoč v prvi sili, oziroma delno pokritje njih izgube, temveč ustvaritev trdne podlage za pravo novo življenje.

"Churchilla očitno vzbemirajo nekateri naši načerti. To je razvidno iz govora, ki ga je imel po Mussolinijevem padcu. Specifično je izrazil dvom, kako bo sprejet v sovražnih in pa v takozvanih "osvobojenih" deželah ameriški načrt za upostavitve anglo-ameriških vojaških administracij, ki je znan pod imenom "AMGOT".

"Churchill, ki je v vseh ozirih bližje Evropi kot pa smo mi, in ki razume, da moramo v poyojni dobi živeti v dobrih odnosih z Rusijo, ako se hočemo izogniti novi vojni, ima po mojih mislih nekoliko drugačne nazore kot pa predsednik."

Najbolj v živo je Miss Thompson zadela, ko je opozorila na nepopisno trpljenje, ki ga ljudske mase v Evropi prenašajo v tej vojni. Mi v Ameriki smo na varnem, in z izjemo malenkostnih prikrasav na življu in razvedrilu, vojne direktno sploh ne čutimo, zato si niti predstavljati ne moremo gorja evropskih ljudstev. Ako voditelji zedinjenih narodov pri formuliranju poveljnega programa ne bodo dali primerne zadoščenja za prestano gorje, bo ljudski srd vzplamtel z elementarno silo, kateri ne bo kos nobena oblast.

In kaj potem?

Tisti elementi v Ameriki, ki komaj čakajo prilike, da začno znova na ves glas pridigati evangelij izolacije, bi napeli vse sile, da se prepreči sodelovanje Zedinjenih držav z ostalim svetom. In ni se treba varati: ti elementi so zelo močni. Malo dvoma je, da bi Amerika zaloputnila vrata in obrnila hrbet svetu. In s tem bi bilo neizogibno položeno seme tretji svetovni vojni, v katero bi bila Amerika prav tako sigurno potegnjena, kot je bila v sedanjo.

S tega stališča je odsotnost Rusije na konferenci v Quebecu zlovesča.

V. J. B.

NEWYORŠKA PISMA

Piše Frank Kerze

TRETIJA SVETOVNA VOJNA?

Ko se je končala prva svetovna vojna, smo mislili, da je bila zadnja. Kako tudi ne? Ali nismo imeli znanih Wilsonovih štirinajst točk, katere je sprejela Liga narodov v svoj katekizem in začela s poslovanjem? Vse je bilo izvrstno pripravljeno in premišljeno in ni bilo nobenega pravega vzroka, da bi se na svetu ne zasigural večni mir. In vse bi bilo dobro, da je dobila Liga narodov podporo od tistih dveh svetovnih sil, ki tudi danes igrata veliko vlogo — Amerike in Anglije.

Kakor znano, je Amerika sabotirala svojega predsednika Wilsona, zavrgla sodelovanje pri Ligi narodov in pri svetovnem razsodišču. Zakaj vse to? Ker so odločili tako tisti, ki imajo. Razred bankirjev, tovarnarjev, velikih srednjih in malih milijonarjev in zraven nekaj zabitih reakcionarjev — pa je splavalo vse skupaj po vodi.

Na žalost moramo zapisati, da je popolnoma enako vlogo igrala Anglija. Pred njenimi očmi se je dvigala Hitlerjeva Nemčija — Francija bi jo bila lahko ustavila, a ni pustila tega Anglija. Ona je hotela, da se Nemčija oboroži in da z vso silo napade — Rusijo. Če se je potem zgodilo narobe in če je Nemčija napadla najprej Anglijo, je to samo nekaj, kar nam potrjuje resničnost pregovora: Kdor drugim jamo koplje ...

Resnica je ena, pa če hočemo ali ne: da je druge svetovne vojne kriva Anglija in Amerika — prva vsled tega, ker je pustila oborožitev Hitlerjevo, druga,

ker je sabotirala Ligo narodov. Danes smo na višku druge svetovne vojne, to se pravi: gre se za življenje in smrt. V nekaj tednih se bo odločilo in padlo — kako, to vidimo vsi. Mogočna Rusija je ustavila nemški val pred dvema leti — mogočna Rusija je danes krvave bitke na črnih poljanah velike Rusije. In Nemci padajo, kakor nikdar poprej. Vse se vali v grobe večne smrti in sila za silo pada v večnost. Nemci izgubljajo ...

Kdo dela vse to? Prosim: Rusija. Ona je začela, nadaljevala in končuje. Brez nje bi bil danes svet v objemu fašizma in Hitlerizma tako gotovo, kakor gotovo sledi vsaki noči dan. Da je padla Rusija, bi se bila nemška moč podesetorila in danes bi ne bilo svobodne Amerike ne tukaj ne v južni polovici, koder je itak več fašistov kakor resničnih demokratov.

Kakor pred četrto stoletjem, je tudi danes igra na pozornici taka, da imamo same znane oblike pred sabo: Zedinjene države ameriške, kakor za časa Wilsona. In zraven njih je Anglija, kakor je bila tedaj, ko je usodo svetovnih narodov vodil Lloyd George. In kar je glavno: Amerika in Anglija ste reakcionarji, ki iščeta rešitve v dvomljivih reprezentantih vsakega naroda. Amerika bolj, kakor je bila za časa Wilsona.

Dokaze? Glejte, kako smo lepo delali s Frankom v Španiji, vsega je dobil, kar je hotel. Mi smo tukaj tiščali fige v žepih, ko se je zima izprehajala po naših stanovanjih, Franko se je

pa lepo grel s svojimi pristaši pri ameriškem petroleju. In nadalje: tukaj so ovirali svobodo avtomobilov — Franko je imel vsega dovolj. In zraven dovolj mesa, žita — kratkomočno vsega, samo da se ni raztogotil in prišel kje z kako ofenzivo proti zavznikom.

Kako smo zopet lepo delali s Petainom v Franciji. Kakor beračeva skrivnost smo napenjali ušesa, kaj se govori po Franciji proti nam — kako se dela in ruje, od strani Hitlerja in njegovih pristašev, prav kakor bi ne bilo to jasno in umljivo vsakega otroku brez vsakega posebnega prisluškovanja.

Edini progresivni in pošteni politik francoski je De Gaulle — in proti njemu smo bili in smo še ter tudi ostanemo tako. To se pravi: naš državni oddelek vidi politiko take modrosti, ki vlija samo dvome vsem tistim, ki pričakujejo, da jih bo rešila Amerika in Anglija.

Kaj se godi nadalje v Italiji? Vsi veste, kaj se igra z malim kraljičkom in njegovim odpornikom Badogliom. Italijanskega narodu se daje mesto resnične svobode razne reprezentantne tovarnarjev, bankirjev, vojnih spekulantov in podobne sodrge.

In s to čudno politiko greste Amerika in Anglija proti Balkanu. Kaj in kakšna vloga bo tam? Kar vprašajte jugoslovanskega poslanika Fotića, to se pravi: če ga vprašate ali ne, ne morete zgrešiti prave smeri našega državnega oddelka. Na Balkanu se bo odprlo vse, kar spada k starinskim stebrom: reševalo se bo pred vsem kralje in kraljičke, kakor v Italiji. Potem stebre in stebričke iz preteklosti, da se tako dobi za sodelovanje vse koruptne sile, kar jih je kdaj bilo. Že danes se vsekujejo velekapitalisti in se veselijo dividend in superdividend od podjetij, ki so si jih prilastili povsod, kamor so smeli.

Vse to nam kaže, da podpirati Amerika in Anglija staro reakcijo in ne naroda. Obe delati na to, da se svet vodi v tako bodočnost, kakor se je vodil v preteklih časih. Predvsem je treba zavarovati tiste, ki imajo, drugi naj se pa brišejo pod nosom, kakor so se do zdaj.

Prav nič ne dvomim na tem, da bi Amerika in Anglija ne obdržala sveta, kakoršen je bil, če namreč pojde. Zakaj tihe sile se pripravljajo ... Španski revolucionarji in republikanci so se začeli organizirati, da vdarijo po Franku ... Francoski narod se je uprl Ameriki in Angliji ter postavil de Gaulle na čelo svoje vlade ... Po Italiji demonstrira delavstvo in po Jugoslaviji se bore partizani z brezprimernim junaštvom ... Poljska se pripravlja in Nemci v Rusiji so izdali razglas ...

Rusija ... a, to je tisto ... Vse bi bilo tako, kakor bi hoteli v Ameriki in Angliji in narodi bi se brisali pod nosom za svoje pravice, če bi ne bilo — Rusije. In kakor gotovo gremo proti koncu druge svetovne vojne, tako gotovo se danes pripravljajo pogoji za tretjo svetovno vojno.

Sicer bo ta tretja svetovna vojna v precej manjšem obsegu. Zakaj to bo boj med narodi samimi. Španija bo čistila sebe, Francija in Italija tudi. Naša domovina bo imela krvave plese, ker tega si pač ne morete misliti, da bi mogla živeti drug poleg drugega človeka, od katerih je bil eden za svobodo in prostost, drugi pa za fašizem. In čiščenja bodo po Poljski, Nemčiji in po vsem svetu. Brez tega ne pojde.

Če bi obveljala politika Amerike in Anglije, bi to pomenjalo, da ostane kakor je bilo. Vele kapital se bo razlil in pobral, koder je kaj, ljudstvo se bo pabrisalo pod nosom. Zakaj vidite: dati ljudstvu to, kar je njegovega, pomenja vrniti mu vse, kar premore njegova zemlja. In kaj bi rekli na to tisti, ki imajo? Ki komaj čakajo, da se privale in pobero in odneso vse, kar je dobrega in vrednega. In močni so, ker je z njimi fašizem vseh vrst.

Nekatere skrbi, kaj se bo razvilo iz razmerja med Ameriko in Rusijo, zakaj resnica je ena: da se Rusija kljub vsem ogromnim žrtvam omenja po Ameriki tako kakor zlo, kateremu ni mogoče uiti. Najrajši bi videli, da bi je ne bilo nikjer.

Ampak to ne pojde tako gladko, kakor je šlo recimo leta 1918, ko so bili kar edini, da se Rusijo lepo napade in uniči. Kaj zato, če jih je tista Rusija rešila nekaj let prej. A Rusija ne bo več tista, ki bi se morala skrivati po svojih gozdih in tundrah ter se boriti napram vsem: domačim in tujim sovražnikom. Če vsa znamenja ne motijo, se bodo vloge v svetovni politiki obrnile in bo enkrat na svetu tako, kakor bo hotela Rusija. O tem se ni treba kar nič motiti, zakaj Rusija ima ključ ne samo do svetovnega mira nego tudi do takih velikih vprašanj, kakor je daljni vzhod, Pacifik in Indija. Rusija je danes povsod.

To je zaključeno vprašanje, a ne vidijo ga tisti, ki bi radi imeli svet drugače. Evropsko vprašanje, je vprašanje Rusije — ona daje, ona krvavi, ona zmaguje in ona bo govorila. In kar je glavno: tako bo na svetu, kakor bo začrtala — Velika Rusija!

Urednikova pošta

Kje je bav-bav?

Cleveland, Ohio. — Na misel mi pride pripovedka: Ribničan je krmil svojega suhega konja, ko se neki gospod skuša daleč ogniti. Pa pravi Ribničan. Gospod ne breca in ne grize. Gospod pa odvrne: Vem, ampak zato se ognjem, da bi se tvoj konj name ne podrl.

Rojaki, zakaj bi se tako silno strašili s tem presnetim "bav, bav" komunizmom? Ali ne veste, da s tem podirate slogo in nehote pomagate — sovražniku?

Po tej vojni bo sicer vse razruvano in na nas je ležeče ali pomagamo še bolj ruvati ali pa razmere blažimo s tem, da se prijateljsko posvetujemo in razgovarjamo o slogi in bratstvu. Meni se močno zdi, da igra med nami največji del — nevoščljivost ali časti-hlepeje.

Lepo vas prosim, da predno pričnete pisati kakšen uredniški članek ali dopis — slecite tisto staro klico predsodkov in sovraštva oziroma prepotenjen, natolecanje, itd. Kaj se pripravate radi četnikov ali partizanov? Oboje je bilo potrebno.

Dajte kredit enim in drugim. V vojni ne more iti vse gladko in z rokavicami, mesto graje pa bi bilo na mestu, da svetujemo to in ono, pa bi naš SANS že povzel potrebne korake, da se razmere koliko toliko izčistijo. Imejmo zaupanje v odbor in naložimo si prostovoljni asessment. Jaz si že danes naložim sam sebi — en dolar mesečno za SANS. Vam, odborniki SANS-a pa kličem: Držite se krepko na krmilu, kajti imeli boste huje skušnjave in zapreke, predno se vam posreči spraviti zopet v celoto odrezane dele Slo-

venije — in pomnite! Primorani vijejo roke že nad 20 let, usmilite se jih, vrnite jim svobodo, če to dosežete vas bodo smatrali za — junake!

Ali ne bi bilo pametno, ko bi si omislil "SANS" mali mesečnik in izdajal vso publiciteto, če kaj prostora ostane, pa bi naši uradniki SANS-a že predejali kaj čistega gradiva? Kaj pravite?

"Krašovci"

Za narod, brez rokavice!

Cleveland, Ohio. — Tako je zapisal urednik A. D. v sobotni koncu svojega članka, ki napada naše predstavnike, ki jih odprto imenuje "komuniste". Prihaja nam v spomin, da naši uredniki ravno tako imenujejo vse ljudi komuniste, kakor v Evropi fašisti, razlika je v tem, da tam jih postreljujejo, tukaj se jih pa še ne upajo.

Naš "Jaka" bi že začel kar žarsko vojsko, ko bi se upal. Čas je prišel, da malo bližje pogledamo temu mogočnemu vanku, ki citira besede "Mi" s tako vehemenco kakor da bi vodil naš premili narod od nekdanj. Zalostno je, da ta javnosti blufati toliko časa, če šljudi. Jaka, ki je dobrih let nazaj, izdajal "Slogo", tista "Sloga", ki je pisala pranje L. J. Pirca, ko je bil krat pisal za Jugoslavijo. Tisti Jaka, ki je s pomočjo strijakov takrat spravil L. Pirca na rob propada. "Ni" ne boš pisal za Jugoslavijo, dejali. "Vzemi Jakata za namerja, drugače pa greš."

Zgodilo se je, da so moji Avstrijaki zmagali in Pirc moral molčati. Agitacija za Jugoslavijo je prenehala in Amerika potem stopila v vrsto je moral tudi Jaka tiho biti avstrijskih zmagah.

To so torej naši voditelji, so imeli tudi svoje roke brez rokavice) pri N. A. ...

Nesramni so, ko naš narod s primki, kakor nam dajejo le naši krivci, danes narod doma morijo, kar valpeti in biriči, ko se prade prodajali grajske. Kakor naše izdajice, ko so dajale narod v Rimu in na naju. Kakor mešetarji, ki dajajo nemo živino v klavne samo, da se zasluži in da eksistiramo.

To so naši zavajalci, kateri so že na pohodu, spadajo v Evropi. Mnogo jih je med nami, ki točijo na krokodilove solze za njimi, med temi je tudi naš junak. Ampak, Jaka, že spet naš pozen, vojno za svobodo naroda bodo drugi izvojevali, pa ostane pozabljena reč glas vpijočega in pozabljen nazaadnjaka.

Ti boš diktiral, kaj naj naredi in preziral mnenje naroda, ter zmerjal s kvesti? Kdo pa je tebe pooblaščen v to? Sramota je, da se tako poniža, in sram te slove.

OPOMINI ZA RACIONALNJE SLADKOR

Znamka št. 14 iz War Ration Book je stopila v veljavo 16. avgusta in velja za 5 funtov sladkorja do konca oktobra.

RDEČE ZNAMKE (za meso, maščobo, olje in druge stvari) T in U so v ljavne do 31. avgusta.

Rdeča znamka V stopi v ljavno 18. avgusta in bo veljavna do 31. avgusta.

MODRE ZNAMKE (za konzerve in hrano iz le ali dehidrirano) R, S in T so v ljavno do 20. septembra.

Bistveni doprinosi Indije k zmagi v Afriki

Prispevek moštva in materiala iz Indije za zmago zaveznikov v severni Afriki je izredno značilen vzgled za izpolnjevanje obljub, katere prevzamejo posamezni člani zedinjenih narodov. V teku prvih dveh in pol let vojne v severni Afriki je dobavljala Indija pretežni del vsega potrebnega za to bojišče.

Cetrta indijska divizija, katero je pohvalil Field Marshall Wavel, vrhovni komandant Indije, da je četa, ki ima v tej vojni rekord bitk in zmag, in v tem pogledu presega vse druge zavezniške enote, se je udeležila takorekoc vseh večjih spopadov v Afriki. Pomagala je pregoniti Italijane iz Abesinije in zasledovati Rommela in njegov Afrika Corps na njegovem 1.000 dolgem begu od El Alameina do Tunisa. Važna je bila tudi njena vloga pri napadu iz boka na utrjeno Mareth linijo in bila je tudi navzoča tam, kjer je bil ujet nazistični general Jurgen von Arnim.

Ko je zmagovita osma armada drla naprej, so indijski inženirji in pionirji takoj za linijo zgradili zadnji, bistveno važni spoj železnice iz Mersa Matruh v Tobruk. Sezidali so to progo na obali Libije, čisto na prostem, neposredno izpostavljeni napadom ladij in zračnih baz osi.

Na polju vojaške opreme so dobave Indije presenetljivo velike. Vse do prihoda prvih ameriških dobav, so bile zavezniške sile v severni Afriki skoro popolnoma odvisne od oskrbe z materialom iz Indije. Indija je poslala armadam v severni Afriki:

Stotine jeklenih barak in hangarov za moštvo, garaže, letala in bolnišnice.

Lokomotive, tovarne avtomobile, železniške proge, tovarne vozove in ves ostali material za zidanje železnice; dalje čolne za napad in izkrcavanje, z lastnim pogonom, ki so pomagali zalagati vojsko in včasih omogočili komando-napade na kraje, ki

jih je imel sovražnik v rokah.

Električne kable, električne pahljače, vodovodne cevi in sesalke, izolacijski material iz porcelana in iz plastičnih mas. Suhe baterije in njih sestavni deli, ki so največje važnosti za zvezo letal z letališčem. R. A. F. sama je prejela skoraj 5.000.000 celic, dalje ogromne količine barv za kamuflažo, mreže in ponopljive, kar je mnogo pripomoglo k zmagi osme armade pri El Alameinu. — Skoro 90 odstotkov vseh šotorov, ki so ščitili moštvo in stroje pred vročino in peskom.

Cevlje in obleka za moštvo, ter 40.000 ton živilnega živeža. Naslednje zdravniške potrebščine: 50.000 nosilnic, 1.000.000 kočov, 250.000 moskito mrež, preko 1.250.000 obvez in 2.000 milj bandaj od 2 in pol inča.

Posledica tega ogromnega prispevka za bojišče v severni Afriki je bila, da je bilo mnogo ladijskega prostora svobodnega za dovažanje materiala v Rusijo, kar je največje važnosti. Oskrbo so prinašali konvoji indijskih ladij, dočim so indijske delavske sile, in sicer pod nadzorstvom indijskega tehničnega personala, pomagale popravljati in razširiti potrebna pristanišča.

JUGOSLOVANSKO DIJASTVO MORA V DELAVSKA TABORIŠČA

Washington. — Zagrebški časopis "Nova Hrvatska" poroča v nekem članku, katerega je prejel nedavno OWI, da morajo vsi jugoslovanski srednješolci in akademiki, tudi oni, ki obiskujejo takozvane "priznane" teološke šole, a še niso dovršili svoje obilgatne periode dela, glasom naredbe ministrstva oboroženih sil, dovršiti svojo delavsko obveznost.

Oni, ki se ne bi prijavili med 16. in 25. junijem, bodo glasom tega članka kaznovani kot dezertjerji. Nova Hrvatska spremlja seveda ta članek s svojimi "običajnimi svarili", ter vabi "tehnično izvežbane in tudi neizvežbane delavce", kakor tudi ženske delavske sile, naj se vpišejo za delo v Nemčiji.

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

Kaj je to? Zdravnik se je res vzravnaval in zdaj je segel po tistem svetlem orodju in spravil eno za drugim mirno, dostojanstveno, ko da se ni zgodilo nič. In zdaj je pospravil vse in samo stekleničice z resnotajnimi napisi je pustil ob postelji. In sedaj je segel v žep in piše na droben listič. In zdaj se je obrnil proti babici in ji govori in razjasnjuje.

"Deset do petnajst kapljic!" kima babica in se obrača proti Katrini. Katra še vedno gleda in ne razume. Sedaj stoji zdravnik pred njo in ji pravi, da naj pošlje takoj v trg, in obenem kaže na listek, ki ga drži Zaplotarica med prsti. In potem priklima z glavo in se pokloni. Katra stopi za njim. Ne upa si pogledati mu v obraz. Toda vedeti mora, vprašati mora.

"Je umrla?"

"Ah, ne," deje zdravnik, "toda hitite po zdravila! Slaba je, grozno slaba!"

Katra se še ogleduje.

"Hitro, hitro!" priganja zdravnik in oblači suknjo.

Anica vidi vse to ko v megli, ko v sanjah. Ali čudovito ostro pojmuje vse. Sama pri sebi šepeta in misli:

"Petnajst kapljic."

Par ur pozneje je prinesel nekdo na njene ustnice posodo za mleko. Anica prepozna Marjanico.

"Le pijte, le," govori dekla, "to vas reši!" Anica pije in glej: čudno lahko ji prihaja. Nobenega strahu več, in one silne slabosti ni več.

Par hipov pozneje vstopi zopet zdravnik. Posluša ji žilo. Zadovoljen kima z glavo, rahlo ji poboža z roko čez čelo. Anica čuti veliko spoštovanje do tega človeka.

V naslednjem trenutku se ji misli izgubijo, in Anica ne čuti nič več, ne ve, ali je še, ali je ni. Toda sedaj se ji zdi zopet, je še, in odpre oči.

V sobi je luč. Ali je tako dolgo spala? Kje je Marjanica, kje je babica? Nikjer nikogar. Pač, tam ob koncu postelje stoji nekdo. Anica prepozna taščo.

Kako čudna je tašča. Ali je vedno taka? Od kod te oči? Anica čuti, da je je skoro strah. In sedaj se je tašča zgenila segla po mali stekleničici in uliva, uliva.

"Petnajst," šteje Anica, ali ona uliva dalje, in ko da se ji trese roka, se zdi Anici.

"Petnajst," šumi Anici v spominu, žena pa še vedno pusti kapljati iz usodne steklenice. Anica je doštela dvaintrideset, ali tam teče še vedno: tri, štiri, pet!

Hipoma odloži Katra stekleničico in se skloni s skodelico nad Anico.

"Zdravnik je dejal petnajst, ona je nalila preveč," misli Anica, in strah jo navdaja. "To ne sme biti. Tega ona ne bo pila. Zdravnik je rekel petnajst." Katra je prinesla posodo, na njene ustnice.

"Pij no, le pij!"

Anica bi viknila, se pognala kvišku in izbila tašči skodelico iz rok. Ali zaman. Brezmejno trudna je, niti s prstom ne more geniti, niti besedice ne more izgovoriti. Na milost je izročena tašči. In Anica čuti, da je Katra razmaknila z roko skodelico njene ustnice, in zdaj je nagnila, in Anica pije, pije, pije. In Anica čuti, da pije smrt, smrt.

"Ti si me umorila," misli in očita. Toda očita li res? Saj ne more govoriti. Očita li res? "Ti si morilka, ti —"

Kaj je to? Anica čuti čudovi-

la moč. Ali je res pila smrt? Ali je to smrt? Ne, to ni smrt. Ona čuje sebe samo in govori: "Ven, ven! Vas ne maram!" Tedaj plane Katra kvišku. Čudovito ji gore oči. Anico popade divji strah: Zdaj plane na me in me zaduši!

Čudovito dolgi trenotki. "Kaj sem ji storila, da mi streže po življenju," misli Anica in čuti, da se skoraj onesvešča vsled strahu. Venomer divje in ostro jo motri tašča.

"Ven, ven!" šepeta Anica, ali tašča se ne gane.

"Marjanica," šepeta Anica in vrže siloma glavo v stran. Ah, glej, kaj je to? Ali ne stoji tam nekdo? Ali ni to Luka? Da, Luka je. O Bog, torej je rešena.

Pogledu bolnice sledeča je opazila Katra brata in planila k njemu:

"Ven pojdi, ali je za te tu?"

"Tu za te ni!" odvrne Luka, "ki še šteti ne znaš!"

"Molči!" vikne Katra, da Luka odstopi za korak. In brat in sestra se merita nekaj hipov molče. Nato zmaje Luka z glavo in šepeta:

"Pojdi, takoj pojdi!"

Tašča se smeje hripavo. Anici se zdi, da se hoče vreči na brata.

"Poizkusi!" sika Luka. Nekaj svetlega je v njegovih rokah. V naslednjem trenutku se obrne Katra in izgine.

Dva dni pozneje je položila Zaplotarica mladi materi drobno dete v posteljo. Anica pa je mislila, da se je stoprav prebudila iz dolgih in čudnih sanj, in skoro umeti ni mogla, kaj se je bilo dogodilo. Tam nekje v kotu je nekdo bolešno tulil. Anica se je ozrla in je videla Marjanico, kopajočo se v solzah.

"Zakaj jočeš, Marjanica?" je vprašala Anica; "glej, fantka sem dobila. Pogledaj!" In mati se je blažena smehljala, medtem ko je Marjanica še venomer jokala.

"Zakaj jočeš, no!" je vprašala zdaj že vznemirjena Anica. Tedaj se je Marjanica dvignila, zbrala vse svoje moči, otr-

la solze, ki so ji tekale ko ob pogrebu, in govorila:

"Bi ne jokala, bi ne! Če se zmislim, kaj ste prestali. Oh, moj Bog, saj je prišel šele sedaj, ko je prešlo, pravi strah nad me. Pa ne bi jokala. Že pri pljučnici smo vas komaj rešili, pa še to je prišlo. Oh, Bog ve, da bi bila umrla od strahu. Pa prej se nisem bala in zaobljubila sem se na božjo pot in tudi vas sem zaobljubila. Pa ne bi jokala. Tak lep, zdrav črvček je to, pa bi bil kmalu sirota, da vas ni Bog rešil. Pa ne bi jokala, očeta itak nima več, in ga nima!"

Tedaj se je tudi Anici storilo milo:

"Marjanica," je rekla, "zakaj si me spomnila, da nima očeta!"

In ženi ste zaplakali skupno. (Dalje prihodnje)

BOLGARSKI KVIZLINGI SKUSAJO NACIFICIRATI CERKEV

Washington. — Glasom nekoga članka sofijskega lista "Večer", katerega je prejel nedavno Office of War Information, izraža ta od nacistov kontrolirani list svoje upanje, da bo postala bolgarska cerkev "nacionalistična". Uvodnik lista "Večer" je izjavil, da bi morala bolgarska cerkev odkloniti sprejem "tujcev", ki žele, da bi bilo osiše poraženo.

NOVICA

IMA LE TEDAJ

SPLOŠNO VREDNOST

KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

The May Co. pritličje

Dekliški za dvojno rabo seti-suknje!

10.95

Za prijetno toploto skozi celo zimo! Tople volnene suknje s "ski" hlačami iz enakega blaga... izvrstno podložene. Teal modre in temno rdeče barve. Mere 7 do 10 za deklice.

JERKIN SUITS

2.99

Deklice se jih veselijo! Jerkin suits dveh komadov, v novih plaid barvah. Vse najnovejše barve. Mere 7 do 14 za deklice.

"LOOMCRAFT" OBLEKE

1.99

Dvanaest krasnih stilov, izmed katerih si lahko izbereš! Se lepo opere to natisnjeno percale blago... z atraktivnimi okraski, ki napravijo te obleke med najbolj ugajajočimi za deklice! Mere 7 do 14.

SUKNJE

ZA LEPO ALI DEZEVNO VREME

Cepice se odstranijo... dva velika žepa... odprte spredaj! Deklice jih bodo rade nosile ob vsakem vremenu—naj bo dež ali lepo—primerne so za vsepovsod! Samo naravne barve... mere 7 do 14 za deklice.

The May Co. hladno pritličje

3.99

Deška "oprava" za šolo!

Jr. DESKE OBLEKE

7.95

Za vašo izbero je velika zaloga modrih, rjavih in vsakovrstnih mešanih barv! Dobro izdelane obleke za trpežno nošo. Mere 7 do 16 za dečke. So zelo lepo izdelane!

CORDUROY DOLGE HLAČE

3.95

Izvrstne kakovosti corduroy dolge hlače v sivi in rjavi barvi. Mere 11 do 20. Trpežne za šolsko in splošno nošo skozi vso zimo. Imamo tudi tweed hlače v modri, zeleni in tan barvi.

DESKE VOLNE NE HLAČE

2.95

Deške slak hlače v modri, rjavi, tan in mešani barvi. Mere 10 do 18.

DESKE POLO SRAJCE

59c

Dečki vedno radi nosijo polo srajce, ker so udobne! Ovrtniki so "crew" stila. V srednji in veliki meri.

The May Co. hladno pritličje

Why butter won't melt in Africa

AS EVERYBODY KNOWS, butter will melt unless you keep it cool. And the African desert isn't cool.

Nevertheless, the Americans who are fighting there carry butter—and it doesn't melt.

It doesn't melt because it's fortified with a fat which has a high melting point. The result is a butter which can be packed in a can, like beans or beef, won't melt, and will keep indefinitely.

You might think our soldiers could get along without butter. They could. But—they don't have to! Butter is good for them—and Uncle Sam is seeing to it that American soldiers are the best-fed, best-equipped, best-cared-for soldiers in the world!

Of course, it takes money to do that. So much money that, to help pay the bill, every one of us must loan every dollar we can to Uncle Sam through War Bonds.

War Bonds are a swell investment. They pay you back \$4 for every \$3. Save part of every paycheck with U. S. War Bonds!

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by Enakopravnost

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Vsi častniki so ga sožalno pogledovali, kakor bi hoteli reči: ta gospod pač ni odgovoren za svojo neumnost. In ker mu ni ugovarjal nihče, se je Dub razčlenčal še o krasnem vtisku, ki ga dela nanj razbita krajina, dokazujoča, kako zna udarjati železna pest naše vojske. Ker mu zopet ni oporekal nihče, je Dub ponovil: "Da, zares, Rusi so se tod umikali v popolni paniki."

Stotnik Sagner je takrat na tihem sklenil, da pošlje Duba pri prvi priliki, ko bo situacija v zakopih najbolj nevarna, kakor častniško patrolo za žične ovire, da rekognoscira sovražne pozicije. In nadporočniku Lukašu je pošepetal, z njim vred sklonjen skozi okno: "Tle civilisti so hudičevu zabiti. Čim višji inteligent, tem večja govedina!"

Vojaški vlak je stal na nasipu, a spodaj, v jarku, nekaj metrov niže, so ležali razni predmeti, ki so jih bili pometali proč umikajoči se Rusi. Nad tem jarkom je stala skupina vojakov, in poročnik Dub je takoj dognal, da stoji med njimi Švejk ter jim zopet nekaj razlaga. Odšel je torej tja.

"Kaj se je tu zgodilo?" se je začel strogi glas poročnika Duba, ki se je postavil prav pred Švejka.

"Pokorno javljam, gospod poročnik," je odgovoril Švejk za vse, "da gledamo."

"Pa kaj gledate?" se je zadržal Dub.

"Jarek, gospod poročnik," "A kdo vam je dovolil, gledati jarek?"

"Pokorno javljam, gospod poročnik, da je to želja našega gospoda obrsta Schlegla v Brucku. Ko se je poslavljaj od nas, ki smo odhajali sem na bojišče, nam je rekel v svojem govoru, naj si vsi, ko bomo hodili po opuščenem bojišču, vse dobro ogledamo, kako se je bojevalo in kaj bi nam moglo biti na korist. In mi zdaj tu vidimo, gospod poročnik, v temle jarku, kaj vse mora vojak, kadar beži, pometati od sebe. Tu vidimo, kako neumno je, ako vlačijo vojak s seboj razne nepotrebnosti, ki ga le ovirajo. Brez potrebe se utruja z njimi in ko vlačijo toliko pezo s seboj, se ne more bojevat."

Dubu se je posvetila nada, da končno vendarle požene Švejka pred vojno sodišče zaradi antimilitaristične veleizdajniške propagande, in urno ga je vprašal: "Vi torej mislite, da naj vojak

pomeče tudi patrone, kakor se tu valjajo v jarku, in bajonete, kakor jih vidim tamle?"

"O, nikakor ne," je odvrnil Švejk in se prijazno nasmejal, "Ampak blagovolite se, gospod poročnik, ozreti tjale dol na tistole zavrženo nočno posodo!"

In resnično, pod nasipom se valjala med črepinjami loncev izzivajoča nočna posoda z odrtim emajlom in vsa zarjavela. Vse te za domačnost že neporabne predmete je odkladal ondi načelnik postaje kot material k diskusijam arheologov bodočih vekov, ko se bo poučevalo po šolah otroke o stoletju emajliranih nočnih posod.

Poročnik Dub se je ozrl na tisti predmet in ni mogel storiti nič drugega, nego molče pritrditi Švejku, da leži ondi resnično invalid, ki je preživel svojo lepo mladost pod posteljo. Ker je molčal, je Švejk nadaljeval:

"Pokorno javljam, gospod poročnik, s takole nočno posodo je bil v kopališču Podjebradih velik špas. Takrat so namreč izdajali v Podjebradih časopisek "Nezavislost"; lekarnar mu je bil glavna glava, za urednika pa so imenovali nekega Ladislava Hajka Domažličkega. A tisti lekarnar je bil take sorte čudak, da je zbiral stare lonce in druge take malenkosti, da je nastal že cel muzej. Hajek Domažlički je nekega dne povabil v podjebradsko kopališče svojega prijatelja, ki je tudi pisal v novine. Imenitno sta pokrokala in ko sta se ločila, je prijatelj obljubil, da mu za pogostitev napiše feljton za "Nezavislost", od katere je bil Hajek zavisen. In prijatelj mu je res napisal feljton o nekem zbiratelju, ki je našel v pesku na bregu Labe staro nočno posodo iz pleha, a je mislil, da je to šlem svetega Vasilava. Zbudil je s tem toliko senzacijo, da je prišel tjakaj pogledat sam biskup Brynych iz Hradca s procesijo in banderi... Lekarnar podjebradski pa je mislil, da feljton čika nanj, in on in Hajek sta si postala sovražnika."

Poročnik Dub bi bil najrajši Švejka pahniti v jarek, a ukrotil se je in zakričal na vse: "Ne zijaite tod in izginite! Vi pa ostane tukaj, Švejk!"

Tako sta ostala sama in poročnik je premišljal, kaj mu naj reče strašnega. Toda Švejk ga je prehitel:

"Pokorno javljam, gospod lajtnant, da bi se le tole vreme še držalo! Ponoči je čisto prijetno, podnevi pa ni prevroče,

PICK HUNDRED CITIES

CHICAGO — Three Methodist bishops go into a huddle over a U. S. map to select 100 key cities for 100 January mass meetings in their coming Crusade for a New World Order. They have just been appointed by the Council of Bishops meeting here to lead a drive for a flow of personal letters to legislators expressing faith in a post-war world to be organized on principles of international collaboration. Without this the bishops fear a return to isolationism and power politics. The officers of the Crusade shown are (right) Bishop G. Bromley Oxnam, Boston, chairman; (left) Bishop Paul B. Kerr, Nashville, (vice chairman); (center) Bishop Raymond J. Wade, Detroit, secretary.

tako da je vreme res kakor našlaš za vojskovanje."

Dub je potegnil revolver in vprašal: "Ali poznaš tole?"

Poznam, gospod lajtnant. Tu di gospod obrlajtnant Lukaš i ma takega."

"Tak si torej zapomni, ti cepci!" je rekel resno Dub in revolver zopet spravil. "Lahko se ti pripeti kaj zelo neprijetnega, ako boš nadaljeval v teh svojih propagandah."

In poročnik Dub je odšel ter si ponavljal: "Dobro sem mu povedal. V propagandah, da, v propagandah!..."

Preden je Švejk zopet stopil v svoj vagon, se je izprehajal še nekaj časa in godrnjal sam pri sebi: "Le kam naj ga uvrstim?" In čim dalje, tem jasneje mu je postajalo, da zasluži poročnik Dub ime "Poloprdoch".

V vojaškem slovníku se je beseda "prdoch" že davno uporabljala za polkovnike ali starejše majorje. (V slovenščino prevesti jo je skoraj nemogoče; reklo bi se morda lahko "prduh". Op. prev.) V nekaterih posadkah so vojaki rekli namesto prdoch: "Naš stari hajzl." V vseh primerih je šlo za starejšo osebo. Ako je Švejk nazval Duba poloprdoch, je s tem označil čisto logično, da manjka Dubu i po starosti in po sarži do prdocha še petdeset odstotkov.

S temi mislimi vračajoč se k svojemu vagonu, je srečal Švejka Kunerta, Dubovega pucfleka. Kunert je imel otekel obraz in je mrmral nekaj nerazumljivega. Pravkar ga je Dub s čista jasna oklofutil, češ, da se shaja s Švejkom.

(Dalje prihodnjé)

"Pa pojdeva k raportu", je rekel mirno Švejk. "Avstrijski vojak se mora dati klofutati le v gotovih slučajih. Tvoj gospod pa je prestopil vse meje, zato moraš k raportu, in če ne greš, te oklofutam še jaz, da boš vedel, kaj je disciplina v armadi." Kunert, ves vrtoglavl, se je dal po Švejku odvesti k štabnemu vagonu.

Poročnik Dub je zakričal, sklanjajoč se z okna: "Kaj hočeta tu, falota?" "Vedi se dostojno!" je Švejk opominjal Kunerta in ga pahal dalje k vagonu.

Na hodniku se je prikazal nadporočnik Lukaš in za njim stotnik Sagner.

"Pokorno javljam, gospod obrlajtnant," je rekel Švejk, "stvar gre k raportu."

"Ne uganjaj neumnosti, Švejk meni je tega že dovolj," ga je zavrnil Lukaš.

"Pokorno javljam, gospod obrlajtnant, vse mora k raportu!" je neizprosno nadaljeval Švejk. "Še v Brucku ste mi rekli, da imam kot ordonanc v kompaniji še druge dolžnosti, da moram biti povsod in vedeti vse, kar se godi v kompaniji. Na temelju tega vašega ukaza si dovoljujem javiti vam, gospod obrlajtnant, da je gospod lajtnant Dub mirnikstirnik oklofutil tegale svojega pucfleka. Jaz bi to morda ne javil, pokorno javljam, gospod obrlajtnant. Ker pa vidim, da je gospod lajtnant Dub pridelen pod vašo komando, sem smatral, da to mora k raportu."

"Čudna reč tole," je dejal stotnik Sagner, "Pa čemu vi vodite Kunerta na raport?"

"Pokorno javljam, gospod batalionskomandant, zato ker je ves neumen od tega, da ga je oklofutil gospod lajtnant Dub, in ker si sam ne more dovoliti, da bi šel na raport. Pokorno prosim, gospod hauptman, da ga le pogledate, kako se mu tresejo kolena! Saj je napol živ, ker mora k raportu! Če bi ne bilo mene, bi sploh ne šel na raport. Pokorno javljam, gospod hauptman, kar poglejte ga, da je že iz samega strahu ves posran." In pehajoč Kunerta pred seboj, mu je rekel Švejk: "Nikar ne trepetaj kakor trepetlika!"

Stotnik Sagner je vprašal Kunerta, kako se je torej to zgodilo, Kunert pa je izjavil, trešč se na vsem telesu, da gospod stotnik lahko vpraša gospoda lajtnanta Duba, da ga sploh ni oklofutil. Judež Kunert je, neprestano trepetajoč, končno celotil drtil, da si je Švejk vse skupaj izmisli.

Mučnemu dogodku je storil konec poročnik Dub, ki se je pojavil nenadoma in zakričal na Kunerta: "Ali hočeš dobiti še par novih klofut?"

(Dalje prihodnjé)

Mali oglasi

ŽENSKÉ

STROJNE OPERATORICE

in

UČENKE

Visoka plača

CLEVELAND CAP

SCREW CO.

2921 E. 79 St.

TEŽAKI

za

SPREJEMNI ODDELEK
ODDAJNI ODDELEK
STAVBINSKI ODDELEK
SPLOŠNA DELA ZUNAJ

Plača od ure

The Cleveland
Tractor Co.

19300 Euclid Ave.

STEEL!

STEEL!

VENETIAN BLINDS

for a limited time

only

J. L. VENETIAN BLIND

SALES and SERVICE

Call EN 0448

9-12 A. M.

6-7 P. M.

HIŠNIK

IZKUŠNJA NI POTREBNA

TEDENSKA PLAČA

PROST OB NEDELJAH

Ugodno delavsko razmerje

Zglasite se pri oskrbniku

Hotel Westlake

IŠČE SE MOŠKE

za delo v mlekarni; izurjeni ali ne-izurjeni.

UNIJSKA PLAČA. STALNO DELO

HILLSIDE DAIRY

Warrensville Center Rd.

vokal Mayfield Rd.,

Cleveland Heights, O.

FA. 9100

MI TAKOJ PLACAMO

za vaš

MUZIKALNI INSTRUMENT

Ne glede na stanje in starost

WODICKA'S

INSTRUMENT EXCHANGE

644 Prospect MA. 0731

Help Sponsor a Fighting DESTROYER!

Gray Hair?

NEW VITAMIN

RESTORES

NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling

Discovery; New Hope For Millions

One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in nature's own way. Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be due to a vitamin deficiency. Scientists have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair in such cases. Reports of tests made indicate remarkable results. Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine! It is a valuable food supplement. If you are among the millions of people who find themselves handicapped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for free booklet about this marvelous new vitamin discovery. There is no cost or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St.

Chicago, Ill., Dept. 5

Send me FREE BOOKLET about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name.....

Address.....

City..... State.....

Mali oglasi

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva in prestati zdravniško preiskavo.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.National Carbon
Co., Inc.

Naprodaj

je lota, nahajajoča se na Parkgrove Ave. — Za podrobnosti pokličite KE. 5434.

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popust za društva

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HEnd. 3028

TOVARNISKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime"

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

Proda se poceni

25 akrov prazna parcela zemlje na County Line Road, blizu jezera v Geneva, O. — Nahaja se med slovenskimi farmarji. Zelo lep potok teče čez parcelo, in ima 17 akrov lepega gozda. Cena približno kot za en mestni lot, namreč \$1,800. — Poizve se na 960 E. 185 St., KE. 5030 — FRANK PREVEC.

Priložnost

imate kupiti poceni hišo s 8 sobami za dve družini; 2 garaže, blizu East 185th St. in Mohawk Ave., za \$6,000. Takoj \$2,000. Podrobnosti vam lahko da FRANK PREVEC, 960 E. 185 St., KE. 5030.

Zanesljivi moški in ženske za obrambno delo z bodočnostjo v mirnem času za

Sprayers, pomočnike in težake Morate imeti izkazilo državljanstva. — Plača od ure.

DI-NOC MFG. CO.

1700 LONDON RD.

Zglasite se med 9. in 12. uro ter 2. in 5. uro.

Dekleta in žene!

Ali veste, da si boste prihranili precej denarja, če si naročite fini FUR COAT ali STERLING suknjo iz čisto volnenega blaga, naravnost iz tovarne.

Sedaj na Will Call?

Ne odlajajte, samo pokličite me, da vas peljem v tovarno, na mojo odgovornost, če kupite ali ne.

Vam se priporočam

Benno B. Leustig

1034 Addison Road

ENDicott 3426

Mali oglasi

Livarji (Squeezers)

in TEŽAKI

Pokličite MI. 8938

Central Brass Mfg. Co.

2950 E. 55 St.

Proda se

hiša za 2 družini na E. 74 st. 12 sob, 2 forneza, 4 garaže. Pojasnila dobite pri GEORGE KASUNIC 7510 Lockyear Ave. Pokličite zvečer HE. 8050

HIŠNE

Izkušnja ni potrebna

Tedenska plača

Proste ob nedeljah

Ugodne delavske razmere

Zglasite se pri hišniku

Hotel Westlake

Program za slike

Ti dnevi so določeni za kamnjenje slik: V soboto večer, 21. avg., na domačem vrtu. V sredo, 25. avg. pa v Domu na Recher Ave. v Euclidu. V sredo 1. septembra pa v Domu na Waterloo Rd. Kateri se zanimate za slike si zapomnite dneve.

Predstave prireja firma

A. Grdina in Sinovi

Išče se

izkušenega mesarja za delo slovenski mesnici. Kogar zanima, naj vpraša za naslov uradu tega lista.

VOZNIKI TRUKOV

Težaki za zunanje delo

na

PREMOGOVNEM JARJUR

STRAŽNIK

Visoka plača na uro in "overtime"

Stalno delo

Sprejme se nedržavljanje

GOFF-KIRBY CO.

1718 COLLAMER AVE.

od Euclid Ave.

East Cleveland

Zavarovalnino

proti

ognju, tatvini,

avtomobilskim nesrečam

itd.

preskrbi

JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE.

POKLICITE:

ENDicott 0718

Mlekarniški pomočniki

Dobra plača od ure za zate

tek; povišek v 30 dneh, 90 dneh

6 mesečih in 1 letu.

TELLING BELLE-

VERNON CO.

3740 Carnegie Ave.

MOŠKI

18 do 60 let

STROJNI OPERATORJI

in

UČENCI

Visoka plača

CLEVELAND CAP

SCREW CO.

2921 E. 79 St.

Ako je treba vašo streho naprovo pokriti ali pa vaš fornepopravi, pokličite nas. Vrednotudi kleparska dela. — Provočun damo brezplačno.

Universal Roofing Service

1515 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

AMERICAN LEGION

EUCLID POST NO. 343

priredi svoj

Letni karnival na prostem

v PETEK VEČER, SOBOTO POPOLDNE IN ZVEČER ter v NEDELJO POPOLDNE IN ZVEČER

20.-21.-22. AVGUSTA, 1943

na prostorih SHORE HIGH SOLE,
E. 222nd in Lake Shore Blvd.V petek večer še bo oddalo vojni bond za \$100
v soboto večer pa vojni bond za \$50.00

Posebnost v soboto večer bo razstava umetnega ognja, v nedeljo večer pa poseben ples na prostem. Vse je last in se vodi izključno po članih Euclid Post št. 343.

BUY WAR BONDS